

Digi klub pro seniory, kurz v ovládnání tabletu

3. lekce – Internet I. – Seznámení

Internet I. – Seznámení: Co je internet, typy vyhledavačů, co je wifi – spuštění internetu, vyhledávání na internetu, bezpečnost na internetu, vyhledání stránek (úřad, youtube klip s oblíbeným interpretem)

„Internet je celosvětový systém propojených počítačových sítí („sít sítí“). V pravém slova smyslu je ale Internet především počítačová síť.

Pro lepší pochopení toho, co je to internet bychom mohli udělat rozdíl mezi Internetem s velkým „I“ a internetem s malým „i“. „Velký“ internet se používá pro označení samotné celosvětové sítě. „Malý“ internet by se pak mohl použít pro označení obsahu, který je dostupný prostřednictvím této sítě. Většina obsahu na internetu je dostupná prostřednictvím www služeb (webové stránky) nebo emailu. Existuje ale celá řada dalších služeb, které ke svému fungování používají počítačovou síť Internet“.

zdroj: <http://www.imip.cz/>

Většina zajímavých informací je na internetu soustředěna do na **webové stránky** (WWW). Abychom se dostali k informacím, které hledáme, používáme tzv. odkazy (označeno podtržením nebo slovem „ZDE“). Neznámějšími službami, které systematicky s odkazy pracují, jsou:

- **Internetové vyhledávače** – automatizovaný systém pro hledání **podle výskytu zadaných slov**.
Například:
 - Google

12:00

Google

Search or type web address

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

- Seznam.cz

SEZNAM.CZ

Internetové prohlížeče - díky prohlížeči si můžeme prohlížet stránky na internetu.

Například:

- Google Chrome

- Safari

- Internet Explorer

Jak vyhledáváme na internetu:

1. Nalezneme si ikonu prohlížeče (nejčastěji Google Chrome nebo Safari) a ťukneme na ni.
Nejčastěji.

Safari

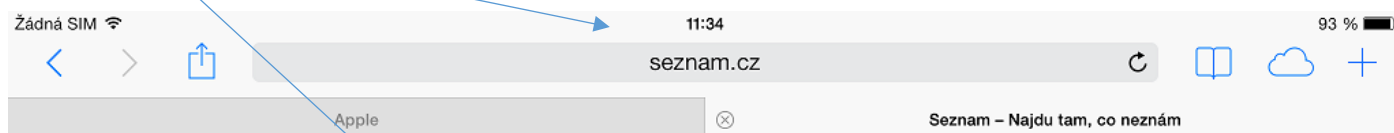

Google Chrome

2. Otevře se nám různá domovská stránka (Google, Seznam apod.).
3. Bez ohledu na to, jak domovská stránka vypadá, v horní části prohlížeče najdeme řádek, do kterého zadáváme adresu stránky, kterou chceme zobrazit (např. znamylekar.cz), nebo jen hesla pro vyhledávání přednastaveného vyhledávače (např. známý lékař nebo znamy lékař).
 - a. Zásada pro vyhledávání – co nejjednodušší hesla (př. Hledám, jak bude v Praze – hesla: počasí Praha)

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Řádek

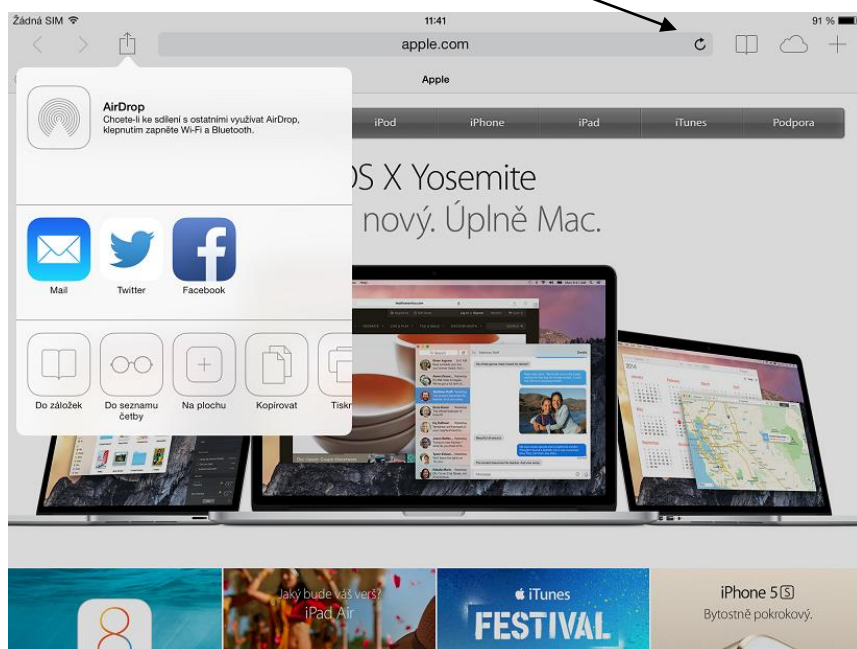

4. Do tohoto řádky musíme **vždy ťuknout**, aby se nám zobrazila virtuální klávesnice. **Vždy když chceme něco někam psát, musíme do tohoto místa nejprve ťuknout.**
5. Jakmile máme napsáno, musíme stisknout klávesu Otevřít (nebo Jít, Přejít – pojmenování je na každém tabletu trochu jiné, ale vždy ji naleznete vpravo).
6. Pokud jsme zadali adresu stránky (např. znamylekar.cz), prohlížeč načte požadovanou stránku.
7. Pokud jsme zadali heslo (např. [znamy lekar](http://znamy.lekar)), dostaneme se do nastaveného vyhledávače (většinou Google) a zobrazí se nám seznam odkazů podle relevantnosti (znamylekar.cz je hned první odkaz). Ťukneme na zvolený odkaz (ZnamyLekar.cz) a načte se nám požadovaná stránka.

Pokud jsme již danou adresu do prohlížeče někdy zadávali, prohlížeč nám tuto možnost po napsání prvních písmen napoví a není nutné tak adresu vypisovat celou.

Popis prohlížeče Safari

Na konci příkazového pole je **zatočená šipka**, jejímž stisknutím se načtená stránka obnoví, načte znovu.

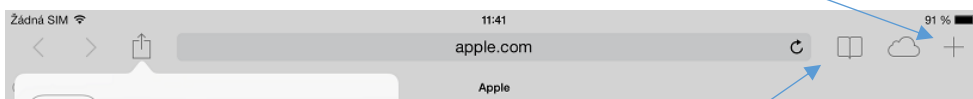
Nalevo od příkazového pole najdeme **šipky vpřed a zpět**, jejichž pomocí se můžeme vracet na předchozí prohlížení stránky.

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Vedle těchto tlačítek je **symbol čtverce se šipkou**, po jehož stisknutí získáme nabídku k uložení prohlížené stránky do záložek, do oblíbených, do seznamu četby či na plochu, pro sdílení odkazu e-mailem (otevře se e-mailový klient s předepsanou adresou stránky), nebo Twitterem či Facebookem (máte-li účet na některé z těchto sociálních sítí). Také je zde možnost stránku kopírovat či vytisknout (k tisku je potřeba mít tiskárnu s AirPrintem).

Prohlížeč Safari podporuje práci ve více panelech. Nový panel se otevře kliknutím na symbol Plus na pravé straně horního řádku.

Dalším často používaným tlačítkem je **symbol otevřené knihy**. Tento symbol odkazuje na záložky a nalezneme zde také historii prohlížených stránek.

Pokud máme v seznamu četby, v záložkách či v historii (tyto seznamy nalezneme pod symbolem otevřené knihy) **položky, které chceme smazat**, stačí na konkrétní položce přidržit prst a posunout jím doleva. Vedle položky se objeví červené tlačítko SMAZAT.

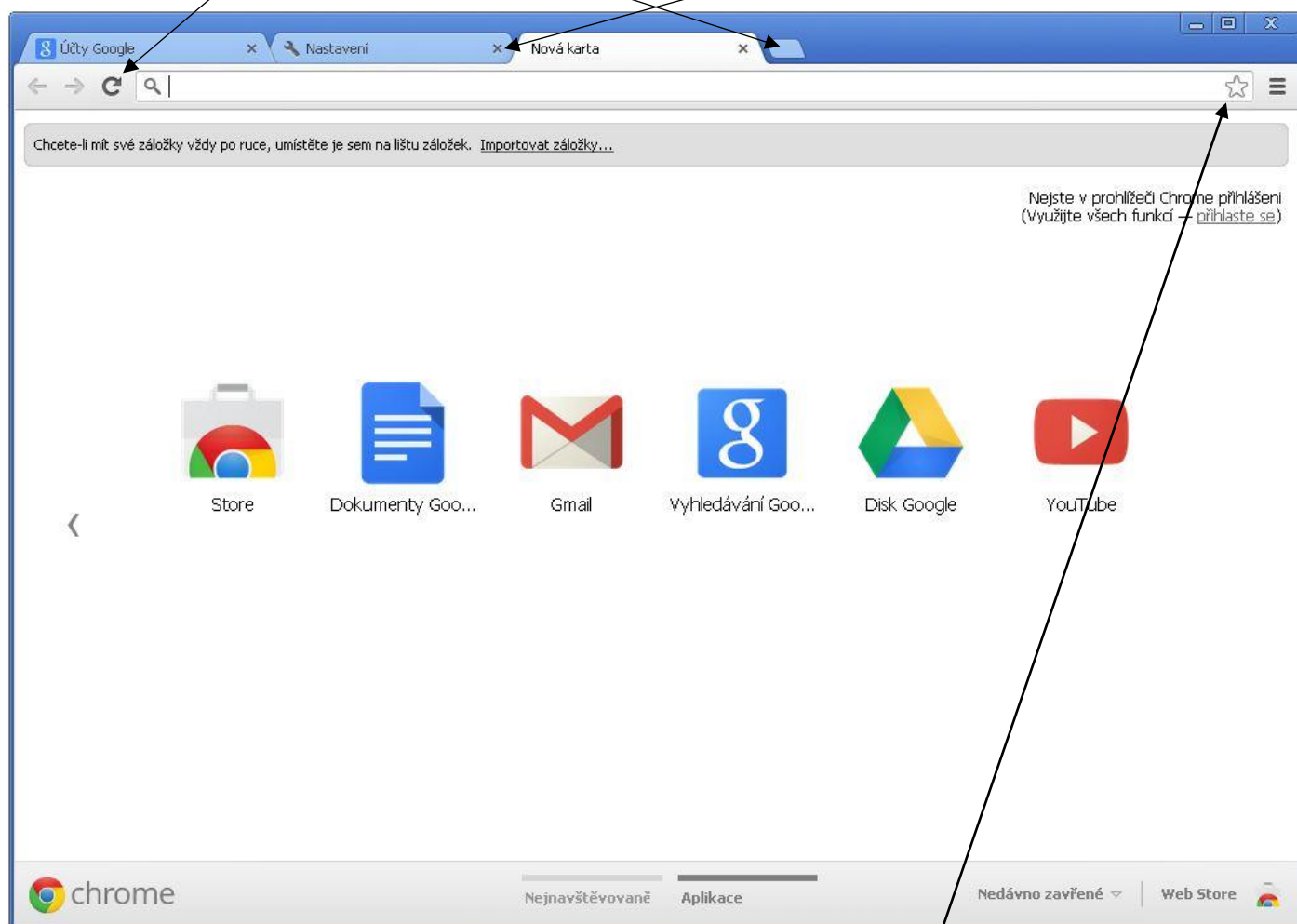
V nastavení můžeme změnit vyhledávač (defaultně je nastaven Google) a aktivovat či deaktivovat automatické vyplňování hesel.

Další užitečná možnost v nastavení Safari je smazání historie prohlížených stránek.

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Popis prohlížeče Google Chrome (někdy je v tabletech „ukryt“ v aplikacích Googlu)

Na začátku příkazového pole je **zatočená šipka**, jejímž stisknutím se načtená stránka obnoví, načte znovu. Nalevo od zatočené šipky najdeme **šipky vpřed a zpět**, jejichž pomocí se můžeme vracet na předchozí prohlížení stránky. **Prohlížeč podporuje práci ve více kartách**. Nová karta se otevře kliknutím na **tento čtvereček**. Pokud chceme kartu zavřít, ťukneme na **křížek**.

Pokud chceme stránku přidat do záložek, ťukneme **na ikonku hvězdičky** na konci řádku a poté ťukneme na Uložit.

Na konci řádku (napravo od hvězdičky) nalezneme buď tři tečky, nebo tři čárky pod sebou. Tímto způsobem se dostaneme do záložek, do historie, můžeme stránku sdílet různými způsoby (např. e-mailem, zprávou apod.), můžeme ji vytisknout, přidat na plochu. Takto se dostaneme i do nastavení, kde můžeme např. změnit vyhledávač.

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Bezpečnost na internetu

Jedním z hlavních kroků je obstarání si antivirového programu. Naše chytrá zařízení jsou totiž ohrožena stejně jako počítače. Některá zařízení lze zakoupit již s nainstalovaným antivirovým programem, jiná nikoli. Jednou z variant je tedy stažení antivirového programu z Obchodu Play, např.

AVG Antivirus Zdarma – Ochrana mobilu v češtině

nebo

Avast Mobile Security 2019 - Ochrana proti virům

Podvodná jednání

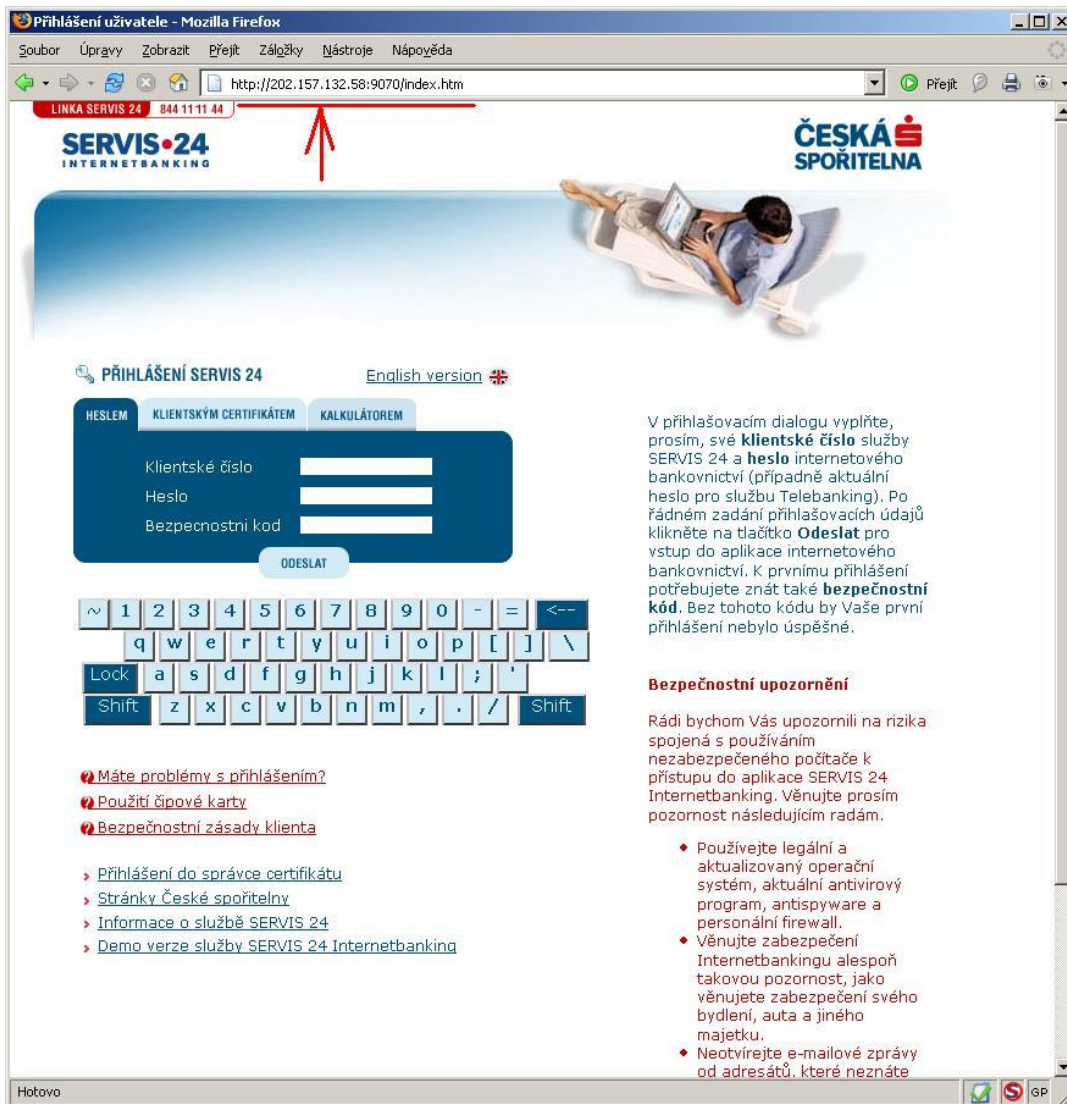
„Phishing je podvodné jednání s cílem vylákat vaše osobní data jako např. čísla kreditních karet, hesla a další důležité údaje. Někdy se pro něj v češtině razí název „rhybaření“.

S podvody tohoto typu se můžete setkat:

- v e-mailech, které se tváří, jako by byly od vašeho kolegy nebo od kohokoli jiného, koho znáte
- na webových stránkách vaší sociální sítě,
- na různých falešných webových stránkách, které třeba vybírají dary pro charitu,
- na webových stránkách, které vám připadají důvěrně známé, nicméně mají trochu jinou webovou adresu, takže je těžké si toho všimnout, **př. Ukázka podvodné stránky (viz níže)**
- při chatování,
- na vašem mobilním zařízení“.

Zdroj: <http://www.bezpecnyinternet.cz/zacatecnik/prochazeni-webu/phishing.aspx?kurz=true>

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Zdroj: http://www.hoax.cz/phishing/index.php?action=hoax_detail&id=590

Falešné webové stránky neboli Spoofing

„Falešná webová stránka je velice často používána v kontextu s phishingem. Jedná se o podvrženou webovou stránku, která se tváří jako pravá. Nespolehejte na text v adresovém řádku jako na ukazatel, že jste na té správné adrese. Existuje totiž několik způsobů, jak je možné uvést v adresovém řádku jiný text než té stránky, na které opravdu jste.

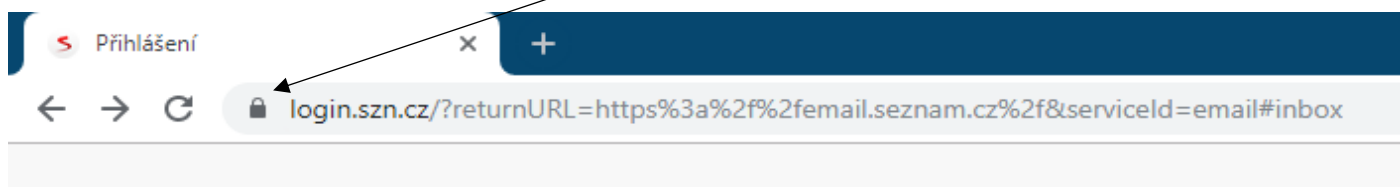
Tyto webové adresy jsou změněny přidáním, odebráním nebo záměnou písmene, a to tak, že v rychlosti si toho člověk nemusí všimnout. Například adresa www.microsoft.com se může místo toho zobrazit jako www.micosoft.com nebo www.mircosoft.com“.

Zdroj: <http://www.bezpecnyinternet.cz/zacatecnik/prochazeni-webu/falesne-webove-stranky-spoofing.aspx?kurz=true>

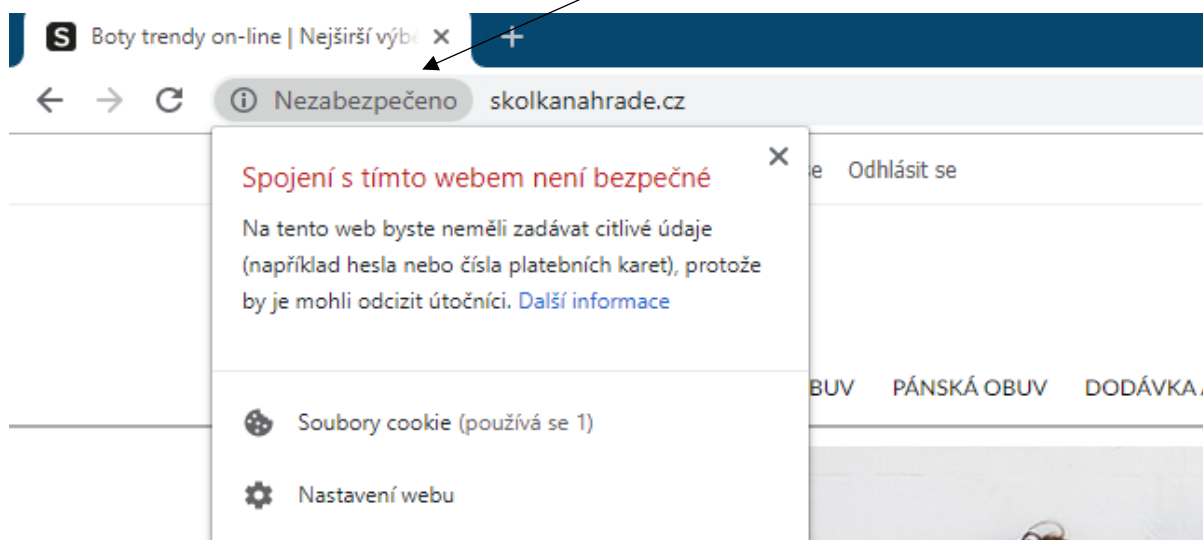
POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Základní doporučení:

- Citlivé osobní informace zadávejte vždy pouze na internetových stránkách, které bezpečně znáte.
- Dávejte si pozor na to, abyste v prohlížeči **neotevřeli web s překlepem v názvu**, nebo abyste na takové URL odkazy vůbec neklikali (např. paypal.com namísto paypal.com). Pokud si nejste jisti důvěryhodností webu, raději z něj odejděte.
- Zejména na webech, kde zadáváte své osobní údaje nebo se chystáte si něco koupit a zaplatit online, je nutná **přítomnost platného SSL certifikátu** (v URL ji indikuje předpona **https://** ve většině prohlížečů označena zelenou barvou a **ikonou zámku**). Ten zaručuje šifrovanou komunikaci mezi vámi a webovou stránkou a tím pádem i ochranu zadávaných údajů.

- Někdy webové stránky zámek nemají, samotné prohlížení stránek by škodlivé být nemělo (tv.sms.cz)
- Někdy je místo zámku kolečko s heslem „Nezabezpečeno“ – informace, že stránka není zabezpečena a není tedy bezpečné na této stránce zadávat osobní údaje

- Bezpečnost na sociálních sítích. Důležitou součástí bezpečnosti v online světě jsou také pravidla bezpečného používání sociálních sítí. Kromě běžných pravidel, která platí globálně pro vyhledávání na internetu, je na sociálních sítích důležité dodržovat i další doporučení. Mezi ně patří **odmítání zpráv od neznámých osob, ignorování neznámých a neidentifikovatelných odkazů ve zprávách, ale i ignorování podivných statusů vašich přátel odkazujících na neznámé stránky.**

POJĎTE S NÁMI PŘEKONÁVAT BARIÉRY

- **Nikdy neodpovídejte na nevyžádané výzvy k aktualizaci informací o účtu. Takové e-mailové zprávy mohou být pokusy o podvody, jejichž cílem je krádež vaší identity. Většina seriózních společností nikdy nezasílá nevyžádané zprávy se žádostmi o vaše heslo nebo jiné osobní informace.**
- Důležité je i pravidlo nikdy nikomu **neposílat vaše přihlašovací údaje, hesla, PIN kódy nebo podobné citlivé údaje**. Totéž platí i pro sdílení osobních informací a fotek. Rozmyslete si i to, kolik osobních informací sdílíte na svém profilu. Někdy je lepší nepochlubit se fotkou z dovolené s celou rodinou, aby někdo nepřející nevěděl, že je váš dům aktuálně prázdný ...
- Při vyhledávání na internetu vystavujete riziku nejen sebe a své osobní údaje, ale i software a zařízení, které používáte. Proto je opravdu důležité **vždy aktualizovat operační systém a software** na vašem počítači a smartphonu na nejnovější verzi.
- Nainstalujte si antivirový program (avg/avast)

Zdroj: <http://www.bezpecnyinternet.cz/>; <https://seniori.saferinternet.cz/index.php> ad.